

VI.

Indien we nu nog even op den voorgrond plaatsen, dat ons onderzoek werd verricht naar aanleiding van die categorie van drenkelingen, welke niet geheel ondergedompeld waren geweest, en waar dus voor de aspiratie van grachtwater geen gelegenheid bestond, dat bij deze patiënten de beide prædisponerende momenten: 1°. de comateuse toestand; 2°. de aanwezigheid van carieuze kiezen en tanden met haar gevolgen, konden worden geconstateerd, dan mogen we op grond van bovenbeschreven experimenten zeer zeker met groote waarschijnlijkheid, ja bijna met zekerheid besluiten, dat het bij die patiënten onder geheel overeenkomstige verschijnselen als bij de proefdieren opgetreden ziektebeeld, teweeg werd gebracht door de aspiratie van mondinhoud.

Het spreekt wel van zelve, dat deze beschouwingen eveneens van toepassing zijn op alle mogelijke toestanden, waarbij de twee genoemde oorzakelijke momenten aanwezig zijn.

Zou niet het cijfer, dat de aspiratiepneumonie op de mortaliteitsstatistiek der chirurgische afdeelingen inneemt, kleiner kunnen worden door een aan de narcose voorafgaande scrupuleuse-reiniging van de mondholte? Het is eveneens een bekend feit hoe gemakkelijk zeer verzwakte en bejaarde individuen aspireeren en evenzeer is het bekend, hoe dikwijls bij hen de dood tengevolge van pneumonie optreedt. Ook op neurologische afdeelingen is de aspiratiepneumonie geen onbekend ziektebeeld; en zou ze ook niet hier dikwijls kunnen worden voorkomen door de verwijdering van de broeiplaatsen der pathogene organismen uit den mond? In het algemeen dus is men verplicht zorg te dragen, dat daar, waar gelegenheid voor aspiratie is, het geaspireerde ten minste zoo weinig virulent mogelijk te maken, en een der voornaamste factoren daarvoor is goede cultiveering van het gebit en reinheid der mondholte.

Ten slotte rust nog de aangename taak op mij Prof. R. H. Saltet en Privaat-Docent Alex. Klein mijn hartelijken dank te betuigen voor de belangstelling door hen in mijn onderwerp getoond, en voor den welwillende steun, welken ik steeds gedurende het onderzoek van hen mocht ondervinden.
